

HANDLAGET

NR 1 • 2021

Hemslöjdsföreningen Sörmland

Årsmötet 2021

Årsmötet den 20 februari hölls förstås digitalt, det är ju så vi träffas numer!

Ovan ser ni styrelsemedlemmarna, sådana som vi ser ut på Zoom. Fr övre v: Richard Horner, Eva Svensson, Daniel Roos, Åsa Nordqvist, Åke Jennische, Lotta Risberg, Linnea Lindbom, Kerstin Uppman och Johanna Lovén. Anny Liivamäe och Ylva G Karlsson saknas.

Efter årsmötesförhandlingarna berättade länshemslöjdskonsulent Karin Sterner om sin väg från mode till slöjd. Väldigt intressant och inspirerande!

Vår nya styrelsemedlem Daniel valdes in på årsmötet. Här kommer en presentation av honom:

”Hej! Daniel Roos heter jag och är 43 år gammal. Jag har sedan snart tre år tillbaka ena foten i Tystberga och den andra i Stockholm där jag är uppvuxen. Har ett härligt kli i fingrarna som endast dämpas genom att arbeta med dem. Material spelar ingen roll och älskar att testa på och lära mig nya saker. Har väldigt lätt för att snöa in och nörda ner på mikronivå när något väckt mitt intresse. Gick med i Hemslöjdsföreningen för att träffa likasinnade och för att dela kunskap och erfarenheter. Att kandidera till styrelsen

Daniel Roos, ny styrelsemedlem i föreningen.

kändes självklart då slöjd och hantverk är något jag brinner för.

Ett av mina projekt just nu är att slöjda ut allt gjort av plast i köket. Vi ses!”

TEXT: EVA SVENSSON

Fläta, sticka, tälj

Pandemin fortsätter och uppgjorda planer får lov att ändras, kanske inte bara en gång.

Föreningens medlemsutställning på Sörmlands museum skulle först ha öppnats den 6 februari, sedan den 6 mars och nu kanske i slutet av mars...

I början av mars kommer utställningen byggas och därefter kommer den att filmas. Så vi kan, med ganska stor säkerhet, säga att vi åtminstone kommer att kunna gå på en digital visning.

Tack till alla medlemmar som lämnat in bidrag! Det blir en spännande och fantastisk utställning!

TEXT: EVA SVENSSON

Hemslöjden

Hemslöjdsföreningen Sörmland
Nr 1 • 2021 www.slojdisormland.se

En kvadratmeter lin

Under 2021 kommer Hemslojdsföreningarna runt om i landet odla lin tillsammans. Linet är och har varit en oerhört viktig kulturväxt. Idag odlas inte spånadslin kommersiellt i Sverige, det lin vi ibland ser i blå hav på Sörmländska åkrar är oljelin.

Lin, för att framställa textilier, odlades även i Sörmland, ofta för eget bruk. Det finns många äldre redskap för linberedning hos Hembygdsföreningarna men också i lador och på logar - som bråkor, frörepur och häcklor. I de sörmländska skogarna kan du dessutom hitta lingropar, där linet torkades.

Att förädla linet till användbara fibrer är en lång och mödosam process, mycket kan gå fel under resans gång. I folktron finns många idéer om vad som skulle göra till exempel sådden lyckad. "Åk källbacke på fettisdan så får du långt lin" löd ett gammalt talesätt på Selaön i Sörmland. Detta skedde på flera ställen i Sverige men också i Baltikum och Tyskland. Ungdomar samlades i skymningen på fettisdagen och kopplade ihop sina källkar på byns högsta backe, sedan gällde det att åka

så långt som möjligt, längre än granngårdens källkar. Ju längre man kom desto längre blev linet. I Ösmo i Sörmland skrek man under färden: "Stora rovor och långt lin, och fina nuppor och granna blå, men bara skiten ska grannen få" (Carl-Herman Tillhagen. Väviskrock, 1986).

1 kvadratmeter lin i Sörmland är ett projekt där föreningen samarbetar med Sörmlands museum och Hembygdsförbundet i Sörmland. Du kan rekvirera frön till 1 kvadratmeter via Sörmlands museums hemsida www.sormlandsmuseum.se eller skicka ett mail till föreningen hemslojdensormland@gmail.com. Mer information om projektet hittar du på www.sormlandsmuseum.se/1kvmlin

Vi har 2 kilo lin att skicka ut, det kommer att räcka till 100 kvadratmeter, det går åt ca 20

gram till 1 kvadratmeter. Först till kvarn! Det går också utmärkt att delta med egna frön. Den som deltar i projektet kommer att få ett instruktionsbrev tillsammans med fröerna och därefter ett nyhetsbrev via mail under året. Vi planerar att under hösten ordna träffar runt om i Sörmland där vi lär oss om beredningens olika moment allt ifrån rötningen till att spinna tråd för alla linodlare.

TEXT: EVA SVENSSON
FOTO: SHR

Bandvävning på distans

När förutsättningarna för att gå kunna gå kurs och lära sig nya saker har ändrats är det glädjande att många ställer om till digitala varianter.

Vävtresset verkar skjuta i höjden lite varstans, och det har även fångat mig. När jag i min hembygdsförening hittade ett par gamla bandvävstolar väcktes min nyfikenhet över hur de har använts.

Jag lagade den ena, och tillverkade delar som saknades så att den blev komplett, och blev

glad när jag upptäckte att Louise Ström på Spångmurs har kurser på distans i just bandvävstolsvävning.

Den teknik som beskrivs i denna kurs är densamma som bandkullorna i Dalarna förr använde sig av, och som vävs på bandvävstolar utan trampor.

Utbildningen går till som så att deltagarna varje tisdag under sex veckor får PDF-instruktioner

via mail. En Facebookgrupp har skapats där Louise lägger ut filmer som förklarar ytterligare det som beskrivs i texterna. I gruppen kan alla deltagare lägga ut bilder på sina vävar, redskap och hur arbetet fortskrider, och ställa frågor när man undrar över något. Louise är snabb både med att besvara frågor och kommentera bilder.

Det finns naturligtvis nackdelar med att inte träffas fysiskt, men det här är ändå ett mycket bra sätt att trots allt kunna fortbilda sig! Dessutom innebär det vissa fördelar också, till exempel att det inte behövs några resor, och att var och en kan jobba i sin egen takt på lediga stunder!

TEXT: KERSTIN UPPMAN
FOTO: KERSTIN UPPMAN OCH LOUISE STRÖM

Gammal bandvävstol från Tuna Hembygdsförening.

Bandväv sedd uppfifrån. Ett pappersmått sitter på, för att hjälpa till att hålla jämn bredd på bandet.

Ovan: Band av Louise Ström.
Överst: Band med plockat mönster vävt i bandvävstol.

Medlemsaktivitet!

Boka in söndag 28 mars kl 10-15 om du vill delta i vår medlemsaktivitet med brickvävning!

Allting sker digitalt via plattformen Zoom, som är lätt att använda, och anmälda deltagare får ytterligare instruktioner om hur det går till.

Handledare är Louise Ström från Spångmurs, som först håller ett föredrag och sedan guidar oss i hantverket.

I förväg kommer instruktioner

i pdf-fil och material att skickas ut till deltagarna. Föredrag och handledning är gratis. För material betalar deltagarna 100 kr + 24 kr i porto.

Max antal deltagare på vävningen är 30 stycken, först till kvarn gäller! Under föredraget kan flera delta.

TEXT: KERSTIN UPPMAN

Anmälan sker till:

hemslojdensormland@gmail.com
senast 20 mars.

Kalendarium 2021

Mars

Ons 17/3 Digital Täljakademi: Föredrag och förevisning på Zoom: Att slöjda ett hus.

Mette Handler slöjdare berättar och visar hur bygget av ett grindhus går till. Grindhus är ett stolphus med sinnrika sammansättningar som traditionellt varit vanliga i västra Norge.

Anmälan senast 10 mars till

helena.aberg@regionsormland.se

Ons 24/3 Digital Täljträff: Tälj en trollslända

kl. 18-20 på Zoom. Handledare Anja Sundberg. Du behöver en klyvd torr björkbit 20x20mm och fyra tunna ämnena till vingar samt en kniv och en borr. Material och kniv kan köpas via Sörmlands museums webbutik. Workshopen är kostnadsfri. Läs mer på www.sormlandsmuseum.se **Anmälan senast 16/3 till** helena.aberg@regionsormland.se

April

Lör-sön 17-18/4 Tälj för köket - Plastfritt och klimatsmart Sörml. museum, Nyköping. Kl 9.30-17.00. Kursledare: Anja Sundberg. Pris: 1900 kr, medlem 1700 kr, ungdom 1000 kr. **Anmälan senast 30/3.**

Maj

Lör 8/5 Kurs: Slipa verktyg. Sörml. museum Nyköping. Kl 9.30-17.00. Lär dig slipa dina knivar, yxor, hyvelstål och stämjärn. Kursledare: Simon Svennberg. Pris: 950 kr. Medlem i Hemslojdsföreningen Sörmland 850 kr. Ungdom 16-25 år 500 kr. **Anmälan senast 15/4.**

Lör 29/5 Täljakademi: Slöjda en räfsa. Nynäs slott eller Långmaren. Kl 9.30-16.00. Handledare Ulf Eckardt. Pris: 250 kr. Medlem i Hemslojdsföreningen Sörmland 200 kr. **Anmälan senast 10/5 till** helena.aberg@regionsormland.se

Juni

Ons-tor 16-17/6 Kurs: Kvinnor täljer med kniv och yxa. Sörml. museum, Nyköping. Kl 9.30-17.00. En kurs som riktar sig till kvinnor som vill tälja, oavsett förkunskaper i att använda kniv och yxa. Kursledare: Mette Handler. Pris: 1900 kr, medlem 1700 kr, ungdom 1000 kr. **Anmälan senast 25/5.**

Augusti

Lör-sön 31/7-1/8 Kurs: Fläta pilkorgar med oskalad pil. Rademachersmedjorna Eskilstuna. Lör kl 9.30-17.00, sön kl 9.00-15.30. Kursledare: Steen Hedegaard Madsen. Pris: 2000 kr, medlem 1800 kr, ungdom (16-25 år) 1000 kr. **Anmälan senast 1/7.**

Lör-sön 28-29/8 Kurs: Fläta pilkorgar med skalad pil. Sörml. museum, Nyköping. Lör kl 9.00-17.00, sön kl 9.00-15.00. Kursledare: Steen Hedegaard Madsen. Pris: 2000 kr, medlem 1800 kr, ungdom (16-25 år) 1000 kr. **Anmälan senast 8/8.**

Fre-sön 3-5/9 Kurs: Skärsvarvning. Sörml. museum, Nyköping. Kl 9.00-16.30. Vi svarvar skålar och andra föremål. Lärare: Åke Landström. Pris: 2900 kr, medlem 2700 kr, ungdom 1500 kr. **Anmälan senast 15/8.**

Plats för adressetikett

Tälj en trollslända!
Ons 24/3

Anmälan & Frågor

Kursanmälan och betalning gör du via webbshop på hemsidan, om inte annat står under kursen:
<https://butik.sormlandsmuseum.se/kurser>

För mer info kontakta
Helena Åberg, tel 070-946 15 26

Nästa nummer av Handlaget

Manusstopp för nästa nummer av Handlaget: Måndag 17 maj 2021

Vill du bidra till att Handlaget blir som du vill? Skicka in högupplösta foton, notiser, berättelser, frågor eller texter till redaktionen så tar vi med det i nästa Handlag. Maila direkt till grafisk formgivare Ann Ahlbom Sundqvist ann@ann.se • 073-628 48 34. Om ni kontinuerligt vill få info om våra aktiviteter på e-post, skicka er adress till: hemslojdensormland@gmail.com

Kontakt

Hemslojdsföreningen Sörmland
Eva Svensson, ordförande • 070-454 55 16
hemslojdensormland@gmail.com
Kärntorp, Vidåsen • 643 97 Västra Näshulta
www.slojdisormland.se

Länshemslojds konsulenterna Sörmlands Museum

Helena Åberg, Länshemslojds konsulent
hårslöjd, 070-946 15 26
helena.aberg@regionsormland.se

Karin Sterner, Länshemslojds konsulent
textil, 076-696 36 34
karin.sterner@regionsormland.se

Lotta Risberg Museiasistent
072-143 60 57
lotta.risberg@regionsormland.se
www.sormlandsmuseum.se

Strumpstickshållare!

Är du trött på spretiga strumpstickor som åker ur maskorna och petar ut genom stickpåsen?
Dags att göra en hållare!

Du behöver två tygremsor och en resårnutt. Till 21 cm långa stickor har jag använt 12 cm av en 2,5 cm bred resår, tygremsorna är 17 cm långa och 4 cm breda. Måtten kan variera lite beroende på resår, prova dig fram!

Vik in en liten sömsmån i ändarna på remsorna. Vik dubbelt räta mot räta och sy ihop långsidorna. (Snyggare med matchande tråd, men det syns bättre så här.) Vänd ut och in, pressa.

Peta in ca 1 cm i var ände av resåren och sy fast. Vik in tyget så det bildas en ficka. (Om biten som viks in är lite kortare så blir hållaren enklare att sätta på.) Sy längs långsidorna.

Färdig!

TEXT OCH FOTO:
JOHANNA LOVÉN

Hemslojden

Hemslojdsföreningen Sörmland
Nr 1 • 2021 www.slojdisormland.se